

1949.

Место и улога оперативних ваздухопловних десаната у савременој нападној операцији на брдско-планинском земљишту

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Генерал-лајтнант *Славко Родић*

... На основу могућности ваздухопловно-десантних трупа, детаљних података о браниоцу и земљишту и опште замисли нападне операције, претпостављено општевојно командовање одређује задатак ваздухопловно-десантним трупима и обезбеђује њихову концентрацију, укрцавање на десантна средства, пребацивање кроз ваздух, затим искрцавање и дејства на земљи. Поред тога, у току извршења ваздухопловно-десантних операција, авијација наноси бомбардерске ударе на комуникације, раскрснице, путеве, аеродроме, врши напад на противавионску артиљерију, трупе у предвиђеним рејонима искрцавања и позадинске установе, да би дезорганизовала постојећу одбрану и осујетила маневар других ешелона и браниочевих резерви. Авијација обавезно пружа и непосредну подршку ваздухопловно-десантним трупима у току целог периода ваздухопловно-десантне операције.

Искрцавање ваздухопловно-десантних трупа у оперативну дубину браниоца врши се непосредно после авијациске припреме. Искрцавање десанта треба да се изврши у што краћем року и у близини објекта који се напада да би се постигло изненађење и да би се искрцане трупе потпуно развиле за борбу до доласка браниочевих резерви. Прво се искрцавају мање групе извиђача, а затим делови падобранских јединица које заузимају места за слетање авиона и једрилица и за искрцавање средстава ојачања.

При оваквом обезбеђењу главнина десанта заузима главни објекат (прелаз преко реке, превоје, раскрснице путева, насељена места, теснаце, аеродроме и др.) и дејствује по начелима која важе за трупе на земљи. Чим се заузме одређени објекат, организује се кружна одбрана да би се одбио браниочев напад до доласка покретних трупа.

Да би се обезбедило дејство главног десанта и једновремено онемогућио маневар браниочевих других ешелона и резерве, поједини ваздухопловно-десантни одреди заузимају погодне објекте (теснаце, висове, мостове и др.) на најважнијим правцима.

При искрцавању крупног десанта у тактичку дубину одбране, ваздухопловно-десантна команда тежи да брзо заузме доминирајуће висове, артиљериске положаје, мостове, противавионске батерије, утврђења, командна места и осматрачнице, да би рашчланила браниочев борбени поредак и дејствовала из позадине при заузимању тактичке дубине одбране на одлучујућем правцу. У овој ситуацији, поред авијације, десант подржава и далекометна артиљерија.

И у првом и у другом случају искрцавање крупног ваздухопловног десанта претставља комбиновану операцију која захтева опште планирање и тесно садејство оперативног ваздухопловног десанта са тактичким десантима, ударном групом и борбеном авијацијом.

Да би се непријатељ довео у заблуду о месту искрцавања главних ваздухопловних десантних трупа употребљавају се разна средства за дезинформацију и бацају лажни десанти.

У свим случајевима ваздухопловно-десантна команда треба да има резерву ваздухопловно-десантних трупа у циљу нарастања снага при одбијању браниочевих противдејстава.

Команда ваздухопловно-десантних трупа налази се код главних снага десанта.

Није целисходно, а понекад није ни могуће, да се сасређено употребе крупни ваздухопловни десанти у свим условима планинског земљишта. Ако је земљиште јако испресецаано, биће понекад корисније да се на више места примене мањи ваздухопловни десанти, чије ће дејство, у крајњој линији обезбедити оперативни ефекат. Искрцавање и дејство мањих десаната много је простије и сигурније због тога што се они не морају упуштати у упорну борбу са надмоћнијим снагама браниоца. Они наносе диверзантске ударе по мостовима, путевима, центрима, и линијама везе, аеродромима, противавионским средствима, штабовима и другим објектима.

Снабдевање ваздухопловно-десантних јединица врши се помоћу авиона, једрилица и падобрана. Иако снабдевање помоћу падобрана није економично, оно ће се ипак доста често примењивати у планинским условима.

Главно средство везе је радио и авиони за везу...